

Den foreslåede bemyndigelsesadgang svarer til en hjemmel i frikommuneloven, der blev indsat efter ønske fra Sønderjyllands Amtsråd med henblik på at opnå en administrativ forenkling i disse sager. De erfaringer, som amtskommunen har haft med bemyndigelsen til økonomiudvalget, har været meget positive. En tilsvarende bemyndigelsesadgang er endvidere gennemført ved frikommuneforsøg i Ebeltoft og Tinglev Kommuner, hvor erfaringerne ligeledes har været positive.

Til nr. 10

Ad § 65

Med bestemmelsen foreslås der indført adgang til at etablere et såkaldt »mellemsstyrelse« mellem et udvalgsstyre og et magistratsstyre.

Der har tidligere i betænkning nr. 894/1980 om kommunale styrelsesformer og kommunalpolitikernes arbejdsvilkår m.v., side 196 ff., været overvejet forskellige styrelsesmæssige mellemformer mellem det rene udvalgsstyre, som styrelsesloven bygger på, og det magistratsstyre, der findes i Århus, Aalborg og Odense Kommuner, jf. styrelseslovens § 64, og i Københavns Kommune, jf. den københavnske styrelseslov. Det var dog opfattelsen i udvalget, der afgav betænkningen, at udvalgsstyret skulle bevares også i mellemsstyret, dvs. at udvalgene fortsat skulle have den umiddelbare forvaltning.

Det foreslåede mellemsstyre afviger fra det traditionelle udvalgsstyre ved udvalgsformændenes placering og valg. Udvalgsformændene er sammen med borgmesteren medlemmer af økonomiudvalget og vælges ved et forholdstalsvalg. Herved styrkes økonomiudvalget som det planlæggende og koordinerende organ, og det muliggøres, at der i højere grad kan varetages tværgående helhedshensyn ved prioriteringen af kommunens ressourcer. En inddragelse af udvalgsformændene i økonomiudvalget vil tillige forbedre de informationsmæssige kanaler mellem økonomiudvalget og de stående udvalg.

På baggrund af betænkning nr. 894/1980 blev der i et lovforslag om ændring af styrelsesloven i 1980 medtaget et forslag om mellemsstyrelse, men forslaget blev udtaget under folketingsbehandlingen, jf. Folketingstidende 1980/81, tillæg A, sp. 430, og tillæg B, sp. 278.

I Esbjerg Kommune er der imidlertid senere i henhold til en hjemmel i frikommuneloven iværksat et forsøg med et mellemsstyre. Forsøgets formål er at opnå en sammenhæng i kommunens politiske ledelse. Når udvalgsformændene er medlemmer af økonomiudvalget, kan udvalgenes sektorinteresse bedre afpasses efter kommunens generelle politik,

og samtidig giver det mulighed for en bedre koordinering af de tværgående opgaver. I Esbjerg Kommunes forsøg består økonomiudvalget – ud over af borgmesteren og udvalgsformændene – af to af kommunalbestyrelsens øvrige medlemmer. Forsøget har haft et så tilfredsstillende forløb i denne valgperiode, at der i byrådet er et ønske om mellemsstyrelse også i den kommende valgperiode.

Det foreslåede mellemsstyre vil svare til Esbjerg Kommunes, idet det dog ikke er foreskrevet som en obligatorisk ordning, at der skal indvælges to af kommunalbestyrelsens øvrige medlemmer i økonomiudvalget. Det må tilkomme (amts)kommunerne selv at vurdere, hvorvidt dette må anses for hensigtsmæssigt. Hvis der er et ulige antal stående udvalg, vil det dog være nødvendigt at supplere økonomiudvalget med et yderligere medlem, idet medlemstallet skal være ulige, jf. § 17, stk. 1, i styrelsesloven.

Hvis det i kommunens styrelsesvedtægt fastsættes, at der ud over borgmesteren og udvalgsformændene tillige skal indvælges et yderligere antal kommunalbestyrelsesmedlemmer, vælges økonomiudvalgets medlemmer efter forholdstalsvalg og således, at borgmesterens og udvalgsformændenes pladser fragar i de pågældende gruppers pladser, jf. styrelseslovens § 25, stk. 2.

Når udvalgsformændene er valgt ved forholdstalsvalg og dermed normalt vil være valgt af såvel flertal som mindretal i kommunalbestyrelsen, må udvalgsformændene vælges for kommunalbestyrelsens funktionsperiode. Herved fraviges den almindeligt gældende regel om, at et stående udvalg til enhver tid kan vælge en ny formand, jf. styrelseslovens § 22, stk. 1.

Bestemmelse om indførelse af et mellemsstyre skal – ligesom det gælder forslaget om udvalgsstyre – træffes i styrelsesvedtægten.

Ad § 65 a

Med bestemmelsen indføres der adgang for kommunerne til at bestemme, at der ikke skal oprettes udvalg til varetagelse af den umiddelbare forvaltning. Der vil således kunne indføres et såkaldt »udvalgsstyre«, idet det dog vil være nødvendigt at oprette et stående udvalg til at træffe afgørelse om sociale ydelser mv. til enkeltpersoner, jf. den sociale styrelseslovs § 2, stk. 2. Endvidere skal kommuner, hvor kommunalbestyrelsen er havnebestyrelse, oprette et havneudvalg efter reglerne i trafikhavneloven, jf. den kommunale styrelseslovs § 19, stk. 2.

Forslaget er i overensstemmelse med et forslag herom i betænkning nr. 1168/1989 om de kommunale opgavers fordeling og finansiering, side 35 ff. I betænkningen er det anført, at kommunerne frit må